

1981 YILI HAC MEVSİMİNDE HAC-CA GİDEN VATANDAŞLARA DİYA-NET İŞLERİ BAŞKANLIĞINCA VERİLEN SAĞLIK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK HAC SAĞLIK EKİBİ BAŞKANI AHMET UZUNOĞLU İLE YAPILAN BİR RÖPORTAJ

Fatih YİĞİT

1-15 Ekim tarihli ga-zetemizin 22. sayfasında bir haberde tertip hatası olarak "Türk hacılarının sağlık hizmetlerini Kızı-lay'ın yüklediği..." bildi-rilmiştir.

Bu röportaj konuya açıklık getirmektedir.

Fatih YİĞİT:

1981 yılı hac mevsiminde Diyanet İşleri Başkanlığı Hac Sağ-lık Ekibi Başkanı olarak Suudi Arabistan'a gittiniz. Bu yıl yapılan sağlık- hizmetleri hakkında bilgi verir misiniz?

Ahmet UZUNOĞLU :

Hac seyahatine çıkan vatandaşların büyük çoğunluğu yaşlı ve çeşitli hastalıklardan rahatsızlığı olan kişilerdir. Ayrıca 4-5 gün sû-ren yolculuk ve Türkiye'ye göre çok sıcak olan iklim şartları hacca giden vatandaşlarımızın sağlıkları üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Mekke ve Medine'de meydana gelen güneş çarpmaları, yorgun-luk ve dengesiz beslenmeden meydana gelen hastalıkları da yukar-dakilere ilave etmek mümkündür.

Bu sebeptendir ki, sağlık hizmetinden mahrum bir hac seyahatini düşünmek mümkün değildir. Diyanet İşleri Başkanlığı, hac se-ferleri düzenlemeğe başladığı 1977, 1978, 1979 ve 1981 hac mev-simlerinde kabilelerle birlikte sağlık personeli ve yeteri kadar ilaç götürmüştür.

1980 yılı hac mevsiminde ise, sağlık hizmetleri Türkiye Kızılay Derneği hac sağlık ekibine bırakılmıştır. Fatih YİĞİT:

Bu açıklamalarımızdan, 1981 yılı hac mevsiminde hacca giden vatandaşların sağlık hizmetlerinin tamamen Başkanlığın sağlık ekibi ile yürütüldüğü anlaşılmalıdır.Hacca giden vatandaşlara bu yıl yapılan sağlık hizmetleri hakkında bilgi verir misiniz?

Ahmet UZUNOĞLU:

İfade ettiğiniz gibi, 1981 yılı hac mevsiminde hacca giden va-tandaşların sağlık hizmetleri sağlık ekibimiz tarafından yürütülmüş-tür. Bu yıl yapılan çalışmalar hakkında kısaca şu bilgileri vermek mümkündür:

a) Hacı adaylarının toplanma bölgesi olan İskenderun'da bir sağlık istasyonu kuruldu. Bu istasyonda üç uzman hekim ile iki sağlık memuru 6 gün süre ile görev yapmıştır. Bu istasyon emri-ne yeteri kadar ambulans ve ilâç verilmiş, istasyonda bulunmayan ilâç verilmiş istasyonda bulunmayan ilâç ve tıbbi malzemeler ec-zanelerden satın alınmıştır. Hasta olan hacı adaylarının ilk te-davileri bu istasyonda yapılmış, hacca gidemeyecek kadar hasta olanlar da hastahaneye yatırılmıştır.

b) 1981 yılı hac mevsiminde sağlık ekibimizde 73 doktor, 87 sağlık memuru ve 9 hemşire olmak üzere toplam 169 sağlık personel görev almıştır. Yolculuk esnasında bu personel, her üç kabileye bir doktor düşecek şekilde kabilelerde görevlendiril-miştir. Gidişte bu personele yeteri kadar ilaç da verilmiştir.

c) Bu yıl hava hacıları, kara hacılarına göre Suudi Arabis-tan'a daha erken hareket ettiğinden, 2600 civarındaki hava hacı-sına sağlık hizmeti vermek üzere ambulanslarla birlikte Medine ve Cidde'ye uzman hekimler, sağlık memuru ve yeteri kadar ilaç

önceden gönderilmiştir.

d) Kara hacılarının Medine'den geçişleri esnasında hizmet vermek üzere Medine garajında da bir sağlık istasyonu kurulmuştur.

e) Mekke'de, biri ana sağlık merkezi olmak üzere, hacıların yerleşme yerlerine göre 7 yerde sağlık merkezi kurulmuştur. Bu merkezlerde yeteri kadar doktor, günün her saatinde çalışacak şekilde görevlendirilmiş, sağlık memurları ile hemşireler de bu doktorların emrine verilmiştir. Bu merkezlere gelemeyecek ka-dar hasta olan hacılar ambulanslarla evlerinden alınmıştır.

Mekke Sağlık Müdürlüğünden resmen alınan ruhsatnameye dayanılarak kurulan 20 yataklı ana sağlık merkezimiz, bahçesi ge-niş, odaları air condation'lı, buz ve soğuk su imkânları geniş bir binada hizmet vermiştir.

Güneş çarpması ve diğer hastalıklardan dolayı bu sağlık mer-kezine gelen hastalar yatırılarak tedavi edilmiş ve bu hastalara üç öğün yemek çıkarılmıştır.

Bu sağlık merkezinde tedavi edilmesi mümkün olmayan has-talar da Suudi hastahanelerine yatırılmıştır. Diğer sağlık mer-kezlerinin ilaç ihtiyaçları, ana sağlık merkezinde kurulan eczane-den karşılanmıştır.

Türkiye Diyanet Vakfına ait 7 adet ambulans 24 saat çalışa-rak hastaları sağlık merkezlerine ve hastahanelere taşımış, tabur-cu olanları da evlerine götürmüştür.

Arafat ve Mina'da sağlık personeli, ilaçları ile birlikte hacı-ların çadırında ve yanında bulunmuşlar, Mina'da ayrıca 24 saat hizmet verecek şekilde sağlık merkezi kurulmuştur.

Buralarda da hastaneye yatırılması gereken hastalar ambu-lanslarımızda hastahaneye götürülüp yatırılmıştır.

Medine-i Münevvere'de de sağlık Müdürlüğünden resmen izin alınarak sağlık merkezi kurulmuş, bu sağlık merkezinde gö-revlendirilen doktor sağlık memuru ve hemşireler dışında kalan sağlık personeli kendi kabilelerinin yanında kalarak hizmet etmiş-ler, ihtiyaç duydukları ilaçları sağlık merkezinden almışlardır.

Yurda dönerken, gidişte olduğu gibi sağlık personeli kabileler-de görevlendirilmiş, bu personel lüzumlu ilâçları yanlarına almış-lardır.

Fatih YİĞİT:

İlaç ihtiyacı nasıl karşılandı? İlâç sıkıntısı çekildi mi? bu ko-nuda da bilgi verir misiniz? Ahmet UZUNOĞLU :

1981 yılı hac mevsiminde Suudi Arabistan'a götürülecek ilaç-ların listesi, hac sağlık hizmeti konusunda bilgi ve tecrübelerine güvenilen üç doktora hazırlanmış ve bu ilaçlar satın alınarak bir TIR'la Suudi Arabistan'a götürülmüştür.

Türkiye'den götürülmediği halde orada ihtiyaç duyulan veya mevcudu kalmayan ilaçlar da Mekke ve Medine'deki eczaneler-den satın alınmıştır. Yani hiçbir şekilde ilaç sıkıntısı çekilmediği gibi artan ilâçlarımız da Türkiye'ye getirilmiştir. Fatih YİĞİT:

Sonuç olarak bu yıl yapılan sağlık hizmetleri ve bu hizmetle-rin ilerisi için ne diyeceksiniz? Ahmet UZUNOğLU :

Hac yolculuğu çetin şartlar altında geçen bir yolculuktur Bu şartlar altında, hacca giden vatandaşlarımıza ve sağlık merkezle rimize başvuran diğer müslüman ülke hacılarına hizmet verilme-đe çalışılmıştır.

Bu yıl ayrıca hacca gidecek vatandaşlarımıza verilecek sağlık hizmetleri konusunda geniş tecrübeler edindik. Bu tecrübele-rin ışığında bizde hasıl olan kanaat şudur :

1 — Muayyen bir yaştan sonra (mesela bu yaş 60 olabilir) hac-ca gitmek isteyen vatandaşlar, ciddi bir sağlık kontrolünden geçi-rilmeli, sağlığı hac yolculuğuna çıkmaya müsait olmayan kişinin hacca gitmesine hiçbir şekilde izin verilmemelidir. Çünkü bu du-rumdaki vatandaşlarımızın mukaddes topraklarda ne sıkıntılar çektiklerini bizzat gözlerimizle gördük.

2 — Sağlık konusunda gerek hacı adayları ve gerekse Baş-kanlıkça seçilecek görevliler eğitilmelidir.

3 — Bu yıl havalar Mekke ve Medine'de çok sıcaktı. Bizim vatandaşımız bu sığağa dayanamıyor. Bundan sonraki 10-15 yıl ha-valar Mekke ve Medine'de çok daha sıcak geçecektir. Çünkü hac mevsimi yaz aylarına rastlayacaktır.

Güneş çarpmış bir hastaya çadırlarda veya geçici zaman için kiralanmış evlerde ciddi bir sağlık hizmeti vermenin mümkün ol-madığını anlamış bulunuyoruz. Onun için vakit kaybetmeden Di-yanet İşleri Başkanlığınca Mekke'de, sadece hac mevsiminde hiz-met edecek bir hastahanenin açılması şarttır. Fatih YİĞİT:

Suudi Arabistan mevzuatına göre Mekke'de Diyanet İşleri Başkanlığı olarak hastahane açmak mümkün mü? Ahmet UZUNOğLU :

Bu konuyu bu yıl inceledik. Mekke ve Medine Sağlık Mü-dürlükleri ile görüşmeler de yaptık.

Hacılara hizmet etmek üzere Mekke ve Medine'de hastahane açmamızın mümkün olduğunu öğrendik.

Nitekim Pakistan ve Endonezya gibi bazı İslâm Ülkelerinin bu hastahaneleri açmış olduklarını gördük.